

Skrivelse till idrottsnämnden i Stockholms stad om förutsättningar för långsiktig överlevnad för små och medelstora föreningar inom staden

Vi vill med denna skrivelse uppmärksamma de alltmer ansträngda förutsättningarna vi upplever att vi som idrottsförening i Stockholms stad möter. Föreningsidrotten spelar en avgörande roll för barns och ungas hälsa, sociala sammanhang och möjligheter till en meningsfull fritid. Trots detta upplever vi att vi och många andra små och medelstora föreningar möter stora strukturella hinder som riskerar att försvaga vår verksamhet och långsiktiga överlevnad.

Vi kan erbjuda ett viktigt komplement till den verksamhet som främst bedrivs av de största föreningarna i staden. Småskalighet, lokal förankring, att träna och spela med kompisarna i området eller i klassen, en verksamhet där alla får vara med. Uttryckt på det sättet tror vi att ni är överens med oss om att den typen av idrottsverksamhet ska fortsätta få finnas och bör uppmuntras av de styrande inom staden. I praktiken upplever vi dock att det under de senaste åren skett en gradvis förändring till det sämre i de förutsättningar staden ger oss för att bedriva vår verksamhet. Därav den här skrivelsen.

Framför allt vill vi lyfta:

- Systemet för fördelning av plan- och halltider och vad det i förlängningen leder till
- Försämrade förutsättningar och ökade kostnader för nyttjande av anläggning
- Ekonomiskt stöd när föreningar tillsammans med staden är med och driver trygghetsskapande arbete

Fördelning av plan- och halltider

En av de största utmaningarna för föreningsidrotten i Stockholms stad är bristen på tillgängliga och ändamålsenliga idrottsanläggningar. Vi och många andra föreningar vittnar om svårigheter att få träningstider som är rimliga i både omfattning och tidsläge. Sena kvällstider, långa resvägar och osäkerhet kring bokningar drabbar inte minst barn- och ungdomsverksamhet samt ideellt engagerade ledare.

Utöver den generella bristen på plan- och halltider vill vi lyfta frågan om hur systemet för fördelningen av tiderna inom staden fungerar, och vad det leder till i förlängningen. Vi har under många år försökt föra dialog med idrottsförvaltningen om den här frågan.

I de dialoger vi haft med idrottsförvaltningen kring hur systemet för fördelningar av träningstider fungerar, har vi bla fått följande beskrivningar för ett år sedan:

- Så små förändringar som möjligt från år till år i relation till vilka anläggningar en förening ska vara på

- Justeringar i mängden tid från år till år beroende på om föreningen växer eller minskar
- Dialog med föreningarna och tagande av hänsyn till deras uttryckliga vilja att vara på olika anläggningar

Systemet fungerar också så att mängden tid en förening får från år till år baseras på antalet medlemmar/redovisade aktiviteter föregående år. Det baseras också på ålder, där äldre årskullar ger fler tider än yngre. För vår innebandyverksamhets del har det varit kämpigt sedan pandemin och vi har tappat spelare/lag, inte minst bland de äldre årskullarna. När vi nu ser att vi genom ett internt utvecklingsarbete har förutsättningarna att bromsa den utvecklingen och växa igen, då blir det svårt att genomföra i praktiken eftersom halltider saknas. Och vill vi få fler halltider måste vi först växa igen (med få halltider) eftersom systemet delar ut halltider baserat på föregående år. Ett Moment 22! Har snöbollseffekten väl tagit fart för en växande respektive minskande verksamhet, så förstärker systemet en fortsatt utveckling i samma riktning.

Förutsättningen för vår förenings verksamhet, vårt "reason to be", är att vi i likhet med de flesta andra små och medelstora föreningar vilar på en lokal förankring. För oss är det alltså, inte minst för fotbollsverksamheten, centralt att få plantider så nära det område där våra medlemmar bor som möjligt, dvs på Ängby IP. Detta innebär också att medlemmarna kan gå och cykla till träningarna, inte köra bil.

Ängby IF delar området Västerort med många andra fotbollsföreningar. Flertalet av oss små och medelstora har en tydlig och specifik lokal identitet och hemtillhörighet. Den allra största föreningen i Västerort (BP) har historiskt sin hemtillhörighet på Stora Mossen och Grimsta, men har blivit allt större som förening och då också spridit sin verksamhet i högre utsträckning än tidigare till andra områden. Detta, upplever vi, är inte unikt för BP utan gäller i stort för större föreningar som blivit allt större på de mindre föreningarnas bekostnad. I våras var klubbledningen för BP ute i media och beskrev sin framtidsvision om att man siktade på att öka sitt medlemsantal till 10.000 under de kommande åren. Tillsammans med ett minskat barnafödande inom staden är det relativt enkel matematik att förstå att en utökning av medlemsantalet i den omfattningen inte går att få till utan att samtidigt förutsättningarna att fortsätta verka för de mindre och medelstora föreningarna i samma upptagningsområde urholkas.

Stockholms stad kan inte styra i vilka föreningar medborgarna väljer att engagera sig i eller tex placera sina barn i en knatteskola. Men vi tycker det känns rimligt att ni funderar över dagens system för fördelning av plantider och vad det leder till i förlängningen, och ifall ett påskyndande och förstärkande av den beskrivna utvecklingen är något ni vill medverka till. Om det räcker att en stor växande förening uttrycker en vilja att ha plantider i ett område där det är en annan förenings medlemmar som huvudsakligen bor, då leder det i förlängningen till att den större föreningen växer ännu mer på den mindre föreningens bekostnad. I det här fallet har de tilldelade tiderna på Ängby IP,

utifrån BPs uttryckliga vilja att vara på anläggningen, till största delen använts för att bedriva BPs årliga knatteskola. Dvs inte befintlig verksamhet utan nyrekrytering till verksamheten. Utöver allt annat redan nämnt leder det också till mer bilåkande (och större behov av parkeringsplatser) i vårt område dessa kvällar, eftersom de som deltar i BPs knatteskola till betydande delar kommer från andra delar av Västerort.

Vi vill poängtera att vi inte vänder oss mot BPs verksamhet eller deras ambitioner. Det vi vill lyfta i det här sammanhanget är stadens roll i detta som förutsättningsskapare för både stora och små föreningar, med olika typer av verksamhet, att kunna samexistera även fortsättningsvis. På papperet och i teorin ser fördelningskriterierna för plan- och halltider oantastliga ut, men i praktiken leder tillämpningen av dem till att de stora blir större och de mindre får svårt att överleva.

Föreningsekonomi och kostnader för nyttjande av anläggning

Den ideella idrottsföreningen har historiskt baserats på ideella krafter, och föreningarnas ekonomier har varit relativt små. Ekonomin har varit möjlig att få ihop med låga kostnader. En del i detta har rört anläggningsutnyttjande och pragmatiska lösningar tillsammans med kommun och andra samarbetspartners.

Vi ser sedan ett antal år tillbaka en samhällsutveckling där det är svårare än tidigare att attrahera ideella krafter till föreningslivet. Många föräldrar betalar (i den mån man har möjlighet) hellre för barnens idrottande med arvoderade och professionella tränare än engagerar sig själva som ideella ledare. Vi och många andra föreningar i Stockholmsområdet har tvingats följa med i en utökad konkurrens mellan föreningarna med ökade professionaliseringskrav och utökade kostnader. Därtill upplever vi att de ökade kostnaderna inte följts av motsvarande ökning i stöd och bidrag. Små och medelstora föreningar saknar ofta ekonomiska marginaler, vilket gör dem extra sårbara för förändringar i regelverk och finansiering. Detta riskerar att slå hårdast mot de föreningar som verkar i socioekonomiskt utsatta områden och som når barn och unga som annars inte skulle delta i organiserad idrott. Men alla föreningar drabbas i någon omfattning.

Vi tycker det är viktigt att staden tar sitt ansvar för att skapa så bra förutsättningar som möjligt för att föreningarna inte ska drabbas ekonomiskt mer än nödvändigt. Under de senaste åren upplever vi att vi mötts av allt fler beslut från stadens sida som inneburit försämrade förutsättningar för oss som förening. Några exempel på detta är:

- Tidigare arrendeavtal för en 7-mannaplan (Ängby IP3) som tecknades 2015 och där vi kunnat nyttja planen kostnadsfritt under 10 år mot att vi betalade omläggningen av planen för 10 år sedan. Arrendeavtalet gick ut i somras och vi tog kontakt med idrottsförvaltningen i god tid innan det med önskan om att förnya avtalet. Vi fick först ett preliminärt besked om att vi skulle kunna få förnya avtalet, men då med en så hög årlig arrendeavgift att den skulle vara orimlig att bära för en förening med den storlek på ekonomi som vi har. Därefter, efter att ärendet

remitterats inom staden, kom ett nytt och definitivt besked om att tecknande av nytt avtal inte skulle vara möjligt.

- Samverkansavtal gällande faciliteterna på anläggningen Ängby IP där vi bl.a kunnat använda två omklädningsrum för våra seniorlag. I slutet av 2025 fick vi besked om att staden önskar säga upp/omförhandla avtalet och att vi som förening nu framöver kommer att behöva betala för nyttjandet av omklädningsrummen.
- För att kunna ha en ekonomi i balans trots försvårade ekonomiska förutsättningar letar vi hela tiden efter nya möjligheter att öka våra intäkter. Inför 2025 ville vi bla utforska möjligheten att öppna en kiosk i anslutning till vårt klubbhus för att öka försäljning i samband med matcher och arrangemang. Vid klubbhuset driver vi också den årliga julgransförsäljningen under december månad, som är en tradition i området sedan många år tillbaka. På fråga ställd till staden fick vi besked om att vi skulle behöva ansöka om bygglov för att få lov att uppföra kiosken. Vi gick sedan igenom en bygglovsansökanprocess, och där beslutet så småningom blev avslag. Vi har även i slutet av året fått besked från staden om att vi behöver ansöka om tillstånd för att få ställa upp granar och bedriva granförsäljning vid klubbhuset.

I sak och formalia finns säkert inget att anmärka på de enskilda besluten, hur de remitterats inom staden och vad man lutat sig på när besluten fattats. Men känslan är att förutsättningarna i anläggningsfrågorna för oss som förening hela tiden försämras gradvis. Vidare att det är svårt att hitta en dialogpart inom stadens organisation för den bredare frågan om vad detta innebär för oss på sikt. Vi hänvisas hela tiden till enskilda förvaltningar och tjänstemän som handlägger och beslutar om enskilda frågor. Under de senaste åren upplever vi att vi mötts av alltmer envägskommunikation och kungöranden av olika beslut, mindre av dialog kring föreningarnas specifika förutsättningar och sökande efter lösningar som kan vara gynnsamma för oss som förening.

Gemensamt ekonomiskt ansvar för det trygghetsskapande arbetet

Den dialog vi som förening för med staden kan se olika ut och föras med olika förvaltningar beroende på vilken fråga det handlar om. Den gemensamma nämnaren i vårt fall är ofta anläggningen Ängby IP som utgör hjärtat i vår verksamhet och lite av ”kyrkan mitt i byn” i vårt område. Den är en viktig plats för de boende i området och för föreningen av flera olika skäl - det är viktigt att den upplevs som en både attraktiv och trygg plats att träffas – såväl dagtid som kvällstid.

Våren 2025 inleddes med skadegörelse och oroligheter kvällstid på Ängby IP. Vi tog därför initiativ till och etablerade kontakt med fältassistenter, polisen, skolorna i området och kvällsvandrarna. Fältassistenterna beskrev situationen som att ryktet spridit sig och att Ängby IP blivit en samlingsplats för ungdomar i högstadieålder från

Bromma men också från hela Stockholm. Fältassistenter såg ett tydligt behov av mer närvaro av vuxna som viktigt för att göra området runt Ängby IP mer säkert.

Från föreningens sida försökte vi på olika sätt fundera på vad vi kunde göra för att bidra i det trygghetsskapande arbetet:

- Några föräldrar höll vår cafévagn på Ängby IP öppen på helgkvällar när det var som oroligast
- När det inför valborg varnades för ungdomssamling med tusentals deltagare vid Ängby IP, tog föreningen krafttag i samarbete med fältassistenter, polisen och kvällsvandrarna. Aktiva medlemmar och föräldrar mobiliserades för att skapa vuxennärvaro och struktur på platsen. Resultatet blev en lugn kväll.
- Med start i början av maj drog vi som förening igång kvällsfotboll för ungdomar på fredagskvällar på Ängby IP. Detta gjordes i samarbete med AIK Fotboll inom ramen för föreningssamarbetet "Samspel Stockholm".
- Under hösten har vi deltagit i samverkansmöte där polisen, idrottsförvaltningen och Bromma stadsdelsförvaltning träffats för att diskutera och identifiera problem vid Ängby IP och behovet av konstruktiva lösningar för att komma till rätta med trygghetsutmaningarna.

Engagemanget i dessa frågor ligger utanför föreningens egentliga kärnuppdrag. Men vi vill vara med och samarbeta, för vi tror att vi löser trygghetsfrågorna bäst gemensamt och att vi som förening har mycket att bidra med.

Men även ett sådant engagemang kräver resurser och har påverkan på föreningsekonomin. Kvällsfotbollen organiseras dels genom samarbetet med AIK Fotboll och de resurser de tillhandahåller, men också föreningens egna resurser som arvoderas för uppdraget. Finansieringen av kvällsfotbollen har säkerställts via bidrag från föreningens sponsorer. Att dra igång kvällsfotbollen var också möjligt tack vare det tidigare arrendeavtalet för Ängby IP3 och de möjligheterna det gav oss att nyttja den planen. Det avtal som enligt beskrivning ovan alltså nu inte förlängts.

Uppmaningar till idrottsnämnden

Mot bakgrund av det som lyfts i den här skrivelsen uppmanar vi idrottsnämnden att:

- Se över systemet och tillämpningen av tilldelningen av tider i stadens idrottsanläggningar med särskilt fokus på små och medelstora föreningars behov.
- Säkerställa att bidragssystem, ekonomiskt stöd, och de avgifter som tas ut av de små och medelstora föreningarna är anpassade efter och tar hänsyn till föreningarnas faktiska och förändrade ekonomiska förutsättningar
- Se över möjligheter att ge bidrag till föreningar för det ansvar föreningarna är med och tar kring stadens idrottsanläggningar.

Stockholms föreningsliv är en grundpelare i stadens sociala hållbarhet. För att den ska kunna fortsätta vara inkluderande, tillgänglig och levande krävs politiska beslut som stärker – inte försvårar – föreningarnas arbete.

Vi hoppas att idrottsnämnden tar dessa synpunkter i beaktande och ser fram emot en fortsatt dialog kring hur förutsättningarna för stadens idrottsföreningar, och specifikt de små och medelstora, kan förbättras.

Med Vänliga Hälsningar

Styrelsen för Ängby IF
styrelsen@angbyif.se